

ВИПУСК ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

*Я.І. Глущенко, к.е.н., доцент
КІІ ім. Ігоря Сікорського*

Розробка і впровадження інноваційної продукції з високою доданою вартістю є єдиним шляхом розвитку для вітчизняних промислових підприємств в умовах «Індустрії 4,0». Як відомо, нову індустріальну революцію пов'язують із розвитком штучного інтелекту, роботехніки, 3D-друку, хмарними та іншими технологіями. Українські промислові підприємства не можуть не враховувати ті зміни, що відбуваються у світовій економіці і нову концепцію її розвитку.

В умовах інтелектуалізації виробництва однією з головних проблем вітчизняних підприємств є те, що вони майже не випускають інноваційну продукцію, яка б була новою для ринку. Як показує аналіз статистичних даних за період 2010-2016 рр. частка промислових підприємств, що реалізовували продукцію, яка є новою для ринку, коливається у діапазоні 2,1-4,1% (таблиця).

Зростання частки цієї продукції спостерігається тільки у 2015р. і 2016 р. Але, враховуючи, що з 2015 р. змінився порядок відображення статистичних даних, і до форми звітності № 1-інновація (річна) «Обстеження інноваційної діяльності промислового підприємства» включались тільки підприємства видів економічної діяльності секцій В, С, D, Е за Класифікацією видів економічної діяльності, ситуація в цілому по промисловості може бути значно гірша.

Дані таблиці свідчать: частка підприємств, що реалізовували інноваційну продукцію, яка є новою тільки для підприємств, більша за попередній показник і коливається від 7,7 % (2010 р.) до 11,4 % (2016 р.).

ІННОВАЦІЙНІ ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ
СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Таблиця – Динаміка показників промислових підприємств України, що реалізовували інноваційну продукцію за період 2010-2016рр. (побудовано і розраховано на підставі даних [1, 2, 3, 4])

Найменування показників	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
кількість підприємств, що реалізували промислову продукцію	10606	10350	10089	10189	10010	4767	4416
кількість промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію	964	1043	1037	1031	905	570	632
<i>Темп зміни базисний (базис – 2010р.),%</i>	-	108,2	107,6	107,0	93,9	59,1	65,6
<i>Темп зміни ланцюговий, %</i>	-	108,2	99,4	99,4	87,8	63,0	110,9
у тому числі продукцію, що була новою на ринку	270	260	243	248	213	142	182
<i>% до кількості підприємств, що реалізовували промислову продукцію</i>	2,5	2,5	2,4	2,4	2,1	3,0	4,1
продукцію, що була новою тільки для підприємства	812	882	889	887	787	490	503
<i>% до кількості підприємств, що реалізовували промислову продукцію</i>	7,7	8,5	8,8	8,7	7,8	10,3	11,4

Щодо динаміки кількості промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію, то розрахунок базисних темпів показав усталену тенденція їх зменшення. Починаючи з 2014 р. темпи зміни у порівнянні з даними 2010 р. не перевищують ста відсотків. Ланцюгові темпи зміни кількості промислових підприємств, що реалізували інноваційну продукцію демонструють зростання тільки у 2011 р. у порівнянні з 2010 р., і у 2016 р. у порівнянні з 2015 р. (таблиця).

Основними проблемами, що обумовлюють зазначені тенденції, є:

– обмеженість у вітчизняних підприємств вільних грошових коштів для самофінансування інноваційних розробок, особливо

якщо мова йде про фондоємні галузі економіки – машинобудування, металургію, хімічну промисловість та ін.;

– дорогі кредитні ресурси;

– відсутність відповідної фінансової підтримки науково-технологічної і інноваційної діяльності з боку держави;

– недосконалість нормативно-правової бази з точки зору захисту прав інтелектуальної власності;

– недостатній рівень податкового стимулювання підприємств щодо витрачання ними коштів на інноваційні розробки;

– економічна і політична нестабільність в державі, що призводить до ускладнення залучення іноземних інвесторів для фінансування інноваційних проектів;

– високий рівень фізичного і морального зносу науково-дослідної бази;

– низький рівень координаційного взаємозв'язку підприємств промисловості і науково-дослідних організацій.

Список використаних джерел

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / Державна служба статистики України. – Київ, 2017. – 141 с.

2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / Державна служба статистики України. – Київ, 2015. – 255 с.

3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / Державна служба статистики України. – Київ, 2014. – 314 с.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник / Державна служба статистики України. – Київ, 2012. – 305 с.